

homines ad suscipiendum effectum baptismi Christi.

Ad primum ergo dicendum, quod in illis verbis (ut Beda dicit¹) potest intelligi duplex baptismus. Unus quidem, quem Joannes baptizando conferebat, qui dicitur baptismus penitentiae, quia, scilicet, ille baptismus erat quoddam inductivum ad penitentiam, et quasi quaedam protestatio qua profitebantur homines se penitentiam acturos. Alius autem est baptismus Christi, per quem peccata remittuntur, quem Joannes dare non poterat, sed solum predicabat, dicens: Ille vos baptizabit in Spiritu Sancto. Vel potest dici quod predicabat baptismum penitentiae, id est, inducentem ad penitentiam; quae quidem penitentia ducit homines in remissionem peccatorum. Vel potest dici quod per baptismum Christi (ut Hieronymus dicit²) gratia datur, qua peccata gratis dimittuntur; quod autem consummatur per sponsum, initiatur per paranymphum, scilicet, Joannem. Unde dicitur quod baptizabat, et predicabat baptismum penitentiae in remissionem peccatorum, non ideo quia hoc ipse perficeret, sed quia praeparando, ad hoc homines disponebat.

Ad secundum dicendum, quod illa confessio peccatorum non fiebat ad remissionem peccatorum statim per baptismum Joannis exhibendam, sed consequendam per penitentiam consequentem, et per baptismum Christi, ad quem penitentia illa praeparabat.

Ad tertium dicendum, quod circumcisio instituta erat ad remedium originalis peccati. Sed baptismus Joannis ad hoc non erat institutus, sed solum erat praeparatorius ad baptismum Christi, ut dictum est. Sacramenta autem ex vi institutionis suam habent effectum.

COMMENTARIUS.

1. In corpore articuli nihil occurrit explicandum, quia tam assertio negativa D. Thomae, quae posita etiam erat in articulo praecedenti, quam ratio seu congruentia quam adjungit, satis in ipso contextu perspicua sunt, de re vero ipsa disputabimus statim disputat. 25, sect. 2.

¹ Super illud Marc. 1: Fuit Joannes in deserto baptizans; est c. 3, secundum ordinem Bedae.

² Super illud Mar. 1: Praedicans baptismum pen., tom. 9.

2. *Baptismus Joannis cur baptismus penitentiae dicitur.* — In solutione ad 1, explicat D. Thomas locum Marc. 1: *Fuit in deserto Joannes baptizans, et praedicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum.* Quia in eo obscurum esse videtur, quomodo Joannes dicatur baptizasse in remissionem peccatorum, cum per baptismum ejus gratia non daretur, per quam peccata remittuntur. Et ideo est prima expositio, in illis verbis non unum, sed duo baptismata indicari. Aliud enim est baptizare, aliud baptismum praedicare. Joannes ergo unum baptismum dabat, et alium praedicabat; non ergo baptismus a Joanne datus, sed praedicatus, dicitur esse in remissionem peccatorum; dabat enim baptismum suum, praedicabat autem baptismum Christi, qui dicitur dari in remissionem peccatorum. Quae expositio confirmari potest testimonio ejusdem Joannis Baptistae sic loquentis, apud Joann., cap. 1: *Ego baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis; ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est; et infra: Qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendentem, et manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu Sancto.* Ecce duplex baptismus, aliud datum a Joanne, aliud praedicatum. Et hanc expositionem attingit Gregorius, hom. 20 super Evang.; Beda, super Marc.; nec videtur valde dissimilis expositio Hieronymi in Marc., dicens: *Quod consummatur per sponsum, initiatur per paranymphum.* Dicitur enim Joannes praeparasse et disposuisse homines ad baptismum Christi, tum baptizando, tum perfectiorem Christi baptismum praedicando. Haec vero expositio non videtur probanda; nam certum est ipsummet baptismum Joannis dici in Scriptura baptismum penitentiae, ut constat ex verbis Pauli, Act. 19: *Joannes baptizavit baptismum penitentiae populum.* Cum ergo dicitur Joannes praedicasse baptismum penitentiae, non est sensus praedicasse baptismum Christi, sed suum; prius enim quam illum daret, oportebat praedicando homines ad eum suscipiendum invitare. Unde Mat., c. 3: *Venit, inquit, Joannes praedicans, et dicens: Penitentiam agite.* Lucas vero, c. 3, addit: *Venit praedicans baptismum penitentiae.* Unde Ambros.: *Aliud, inquit, fuit baptismum penitentiae, aliud vero gratiae est.* Secunda ergo expositio, et facilis est, Joannem praedicasse penitentiam et baptismum penitentiae in remissionem peccatorum, non ut haec per ipsum baptismum obtineretur, sed

per penitentiam, in cujus quasi testimonium baptismus ille dabatur, et ideo dictus est *baptismus penitentiae.* Et hanc expositionem magis videtur probare D. Thomas hic, et Cajet., et ad illam magis accommodat verba Hieronymi supra citata. Quia enim Joannes praedicatione et baptismo suo invitabat homines ad penitentiam et remissionem peccatorum, quae per Christum consummantur, ideo dicit Hieronymus initiari per Joannem, quod consummatur per Christum.

3. In solutione ad 2, insinuat D. Thomas confessionem illam peccatorum, quam faciebant Judaei ad Joannis baptismum accedentes, fuisse propriam et vocalem manifestationem peccatorum, quae unusquisque commiserat. Et quidem quod fuerit actio distincta a susceptione illius baptismi, dubitari non potest, quidquid Cajetanus super Evan. dicat, quia verba Evangelistarum sunt satis aperta. Quod vero illa non tantum fuerit confessio peccatorum in genere (ut quidam putant), sed in specie (ut hic D. Thomas insinuat), sententia est Basil., l. 4 de Bapt., p. 2, aliquantulum a princ., et in Regulis brevior., reg. 288; et Chrys., hom. 3 Imperf.; et Tertul., l. de Bapt., c. 20, quem sequitur Jansen., c. 43 Conc.; et Canis., l. 1 de Corrupt. ver. Dei, c. 8; quia aliud est se agnoscere peccatorem, quod omnes homines habent, aliud peccata sua confiteri, quod difficilius est. Illa vero confessio nec sacramentalis erat, ut per se notum est; nec a Joanne exigebatur, sed vel ex quodam fervore vere penitentis animi, vel ex quadam consuetudine, quae in illa lege erat hujusmodi confessiones faciendi, proficisciebatur, ut late ac bene explicat Jansenus supra.

4. In solutione ad 3, significat D. Thomas circumcisionem ex vi suae institutionis habuisse effectum remittendi originale peccatum. Dicit enim fuisse institutam in remedium originalis peccati, et subdit, sacramenta habere effectum ex vi suae institutionis. Sed haec intelligenda sunt accommodate, juxta ea quae D. Thomas in proprio loco de circumcisione docet. Non enim fuit circumcisio propria causa gratiae, sed signum et conditio ad cuius praesentiam Deus gratiam conferebat, peccatumque originale remittebat, non ex virtute ipsius circumcisionis, neque ex speciali ac propria ratione institutionis ejus, sed ex providentia ac promissione divina, qua propter Christum venturum, statuit justificare infantes, cum primum ritu aliquo religioso Deo

consecrarentur. Sed de hoc latius in sequenti tomo.

ARTICULUS IV.

Utrum alii praeter Christum baptismum Joannis baptizari debuerint.

1. *Ad quartum sic proceditur. Videtur quod baptismum Joannis solus Christus debuerit baptizari. Quia, sicut dictum est¹, ad hoc Joannes baptizavit, ut Christus baptizaretur, sicut Augustinus dicit super Joannem². Sed quod est proprium Christo, non debet aliis convenire. Ergo nulli debuerunt illo baptismum baptizari.*

2. *Praeterea, quicumque baptizatur, aut accipit aliquid a baptismo, aut baptismum aliquid confert. Sed a baptismum Joannis nullus aliquid accipere poterat (quia in eo gratia non conferebatur, ut dictum est³), nec aliquid baptismum aliquid conferre poterat, nisi Christus, qui tactu mundissimae suae carnis aquas sanctificavit. Ergo videtur quod solus Christus baptismum Joannis debuerit baptizari.*

3. *Praeterea, si alii illo baptismum baptizabantur, hoc non erat nisi ut praepararentur ad baptismum Christi; et sic conveniens videbatur quod, sicut baptismus Christi omnibus confertur, et magnis, et parvis, et Gentilibus, et Judaeis, ita etiam et baptismus Joannis conferretur. Sed non legitur quod ab eo pueri baptizarentur, nec etiam Gentiles; dicitur enim Mar. 1, quod egrediebantur ad illum Israelitae universi, et baptizabantur ab illo. Ergo videtur quod solus Christus a Joanne debuerit baptizari.*

Sed contra est quod dicitur Luc. 3: Factum est, cum baptizaretur omnis populus, et Jesu baptizato et orante, aperti sunt caeli.

Respondeo dicendum, quod duplici de causa oportuit alios a Christo baptizari baptismum Joannis. Primo quidem (ut Augustinus dicit super Joan. 4) quia si solus Christus baptismum Joannis baptizatus esset, non deessent qui dicerent baptismum Joannis, quo Christus est baptizatus, digniorem esse baptismum Christi, quo alii baptizantur. Secundo, quia oportuit

¹ Artic. 1.

² Tract. 43 in Joan., inter princ. et med., to. 9.

³ Art. praec.

⁴ Tract. 4 in Joan., a med., et tr. 5, inter pr. et med., to. 9.

tebat per baptismum Joannis alios ad baptismum Christi preparari, sicut dictum est¹.

Ad primum ergo dicendum, quod non propter hoc solum fuit Joannis baptismus institutus, ut Christus baptizaretur, sed etiam propter alias causas, ut dictum est². Et tamen si ad hoc solum esset institutus, ut Christus eo baptizaretur, oportebat predictum inconueniens vitari, aliis hoc baptismo baptizatis.

Ad secundum dicendum, quod alii, qui ad baptismum Joannis accedebant, non poterant quidem baptismo aliquid conferre, ne tamen a baptismo gratiam accipiebant, sed solum pœnitentiæ signum.

Ad tertium dicendum, quod quia ille baptismus erat pœnitentiæ, quæ pueris non conuenit, ideo baptismo illo pueri non baptizabantur. Conferre autem Gentibus viam salutis, soli Christo reservabatur, qui est expectatio Gentium, ut dicitur Gen. pen. Sed et ipse Christus Apostolis inhibuit Gentilibus Evangelium prædicare, ante passionem et resurrectionem; unde multo minus conueniebat per Joannem Gentiles ad baptismum admitti.

COMMENTARIUS.

Quæstio hujus articuli est facillima, et nulla indiget expositione, nec fere habet dubitandi rationem. Nam cum ille esset baptismus pœnitentiæ, et ad hoc præcipue daretur, ut omnes ad illam excitarentur, et ad baptisma Christi prepararentur, perspicuum est debuisse generatim omnibus hominibus conferri. Hinc vero colligit D. Thomas, in solut. ad 3, baptismum illum non esse datum infantibus qui non sunt capaces pœnitentiæ, in cujus significationem vel excitationem baptismus ille datur. Baptismus enim Christi, quia virtute sua prodesse potest, datur infantibus; ille autem baptismus, cum per se non prodesset, et alioqui non posset excitare infantes ad pœnitentiam, non erat cur ipsis tribueretur. Quod non obscure colligitur ex Matth., et Luc. 3, ubi ii, qui baptizabantur a Joanne, dicuntur confiteri peccata sua, et corripui a Joanne, et similia, quæ non nisi in adultos conueniunt. Addit denique D. Thomas baptismum illum non fuisse datum Gentilibus, quod ex eisdem Evangelistis, et ex Marco et Joann. haud obscure colligitur. Nam ratio D. Thomæ est optima. Et ante Christi prædicationem non ex-

¹ Art. 1 et 3 huj. quæst.

² Art. 1 hujus quæst.

pediebat viam salutis publice gentibus prædicari. Unde Luc. 1 inquit Zacharias ad Joannem: Tu puer Propheta Altissimi vocaberis, præbis enim ante faciem Domini parare vias ejus, ad dandam scientiam salutis plebi ejus; non ergo missus est ad prædicandum gentibus, sed Judæis tantum; Joannes autem illos solos baptizabat, quibus baptismum et pœnitentiam prædicabat. Denique ad munus præcursoris ita fieri oportebat, quia magnum fuisset Judæis scandalum, si Joannes ad baptismum suum homines gentiles et incircumcisos vocaret.

ARTICULUS V.

Utrum baptismus Joannis debuerit cessare Christo baptizato.

1. Ad quintum sic proceditur. Videtur quod baptismus Joannis cessare debuerit, postquam Christus fuit baptizatus. Dicitur enim Joan. 1: Ut manifestetur in Israel, propterea veni in aqua baptizans; sed Christo baptizato sufficienter fuit manifestatus, tum per testimonium Joannis, tum per descensum columbæ, tum etiam testimonio paternæ vocis. Ergo videtur quod non debuerit postea baptismus Joannis durare.

2. Præterea, Augustinus dicit super Joannem¹: Baptizatus est Christus, et cessavit Joannes post Christum baptizatum non debuerit baptizare.

3. Præterea, baptismus Joannis erat preparatorius ad baptismum Christi. Sed baptismus Christi incepit statim Christo baptizato, quia tactu suæ mundissimæ carnis vim regenerativam contulit aquis, ut Beda dicit². Ergo videtur quod baptismus Joannis cessaverit Christo baptizato.

Sed contra est quod dicitur Joan. 3, quod venit Jesus in Judæam terram, et baptizabat; erat autem et Joannes baptizans. Sed Christus non baptizavit, nisi postquam fuit baptizatus. Ergo videtur quod postquam Christus fuit baptizatus, adhuc Joannes baptizabat.

Respondeo dicendum quod baptismus Joannis cessare non debuit Christo baptizato. Primo

¹ Trac. 4 in Joann., inter med. et fin., tom. 9.

² Sup. 3 c. Luc., super illa verba: Factum est autem; et gl. or., super illa verba Luc.: Et Jesu baptizato.

quidem, quia (ut Chrysostomus dicit¹) si cessasset Joannes baptizare, Christo baptizato, existimaretur quod zelo vel ira hoc faceret. Secundo, quia si cessasset a baptizando, Christo baptizante, discipulos suos in majorem zelum immisisset. Tertio, quia persistens in baptizando, suos auditores mittebat ad Christum. Quarto, quia (ut Beda dicit²) adhuc permanebat umbra veteris legis, nec debuit præcursor cessare, donec veritas manifestaretur.

Ad primum ergo dicendum, quod nondum Christus erat plene manifestatus eo baptizato; et ideo adhuc necessarium erat quod Joannes baptizaret.

Ad secundum dicendum, quod baptizato Christo cessavit baptismus Joannis; non tamen statim, sed eo incarcerato. Unde Chrysostomus dicit super Joannem³: Æstimo propter hoc permissum esse mortem Joannis, et eo sublato de medio, Christum maxime prædicare cœpisse, ut omnis multitudinis affectio ad Christum transiret, et non ultra his quæ de utroque erant sententiis scinderetur.

Ad tertium dicendum, quod baptismus Joannis preparatorius erat, non solum ad hoc quod Christus baptizaretur, sed etiam ad hoc quod alii ad Christi baptismum accederent; quod nondum fuit impletum Christo baptizato.

COMMENTARIUS.

1. In hoc articulo explicatur tempus quo duravit Joannis baptismus, et in corpore articuli solum dicit D. Thomas durasse post Christi baptismum. Quod recte colligit ex Joann. 3, ubi dicitur: Post hæc venit Jesus, et discipuli ejus in Judæam terram, et illic demorabatur cum eis, et baptizabat. Erat autem et Joannes baptizans in Ænon, juxta Salim; et c. 4 inquit: Ut ergo cognovit Jesus quia audierunt Pharisei, quod Jesus plures discipulos facit et baptizat, quam Joannes, etc.; certum est autem Christum non habuisse discipulos, nec baptizasse per illos, donec baptizatus fuit a Joanne. Duravit ergo baptismus Joannis aliquo tempore postquam baptizatus est Christus. In solutione vero ad 2, addit D. Tho-

¹ Hom. 28 in Joann., non multum remote a pr., tom. 3.

² Habetur in gl. or., sup. 3 cap. Joann., sup. illa verba: Erat autem et Joann.

³ Hom. 28 in Joann., non remote a prin., tom. 3.

mas durasse usque ad incarcerationem Joannis, quod non obscure etiam indicatur Joann. 3, cum dicitur: Erat autem Joannes baptizans in Ænon, juxta Salim, quia aquæ multæ erant illic, et veniebant, et baptizabantur. nondum enim missus fuerat Joannes in carcerem; indicat ergo Evangelista, Joanne conjecto in vincula, cessasse ejus baptismum. Unde Chrysostomus, hom. 28, exponens illud verbum Joannis, inquit: In eum usque diem eum baptizasse significat, ubi optimas etiam congruentias adducit; Joannes enim postquam in carcerem conjectus fuit, per se baptizare non potuit (ut constat); nullibi autem legimus per discipulos suos baptizasse. Quod non sine mysterio et ratione actum est, tum quia baptismus illius duraturus non erat; tum etiam quia præcipue baptizabat, ut occasionem haberet prædicandi Christum, et disponendi homines ad cognitionem illius, quod munus fuit proprium ejus, nec poterat per discipulos exerceri. Antequam vero conjectus esset in vincula, sicut non fuit expediens ut a prædicando Christo cessaret, ita neque a collatione baptismi, quia nondum erat Christus perfecte manifestatus.

2. Observandum vero hic est, D. Thomam solum egisse de fine aut termino hujus baptismi, nihil autem de initio dixisse, fortasse quoniam ex Luca, c. 3, habemus cœpisse Joannem baptizare anno 15 imperii Tiberii Cæsaris, et multos ante Christum baptizasse. Observandum denique est, D. Thomam explicasse terminum baptismi Joannis ex circumstantia conjectionis ejus in vincula; quo autem anno utrumque acciderit, scilicet, Joannem conjectum esse in vincula, et cessasse baptismum ejus, D. Thomas non explicat. Unde etiam obscurum relinquuntur quanto tempore, seu quotannis baptismus Joannis duraverit. De qua re dicemus agentes de tempore quo Christus fuit baptizatus.

ARTICULUS VI.

Utrum baptizati baptismis Joannis essent postea baptismis Christi baptizandi¹.

1. Ad sextum sic proceditur. Videtur quod baptizati baptismis Joannis non fuerint baptizandi baptismis Christi. Joannes enim non fuit

¹ Infr., q. 66, a. 9, ad 2; et 4, d. 2, q. 2, art. 4.

minor Apostolis, cum de eo scriptum sit Matt. 11: Inter natos mulierum non surrexit major Joanne Baptista. Sed illi, qui baptizabantur ab Apostolis, non iterum baptizabantur, sed solummodo addebatur eis impositio manuum. Dicitur enim Actor. 8, quod aliqui baptizati tantum erant a Philippo in nomine Domini Jesu; tunc Apostoli, scilicet, Petrus et Joannes, imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum Sanctum. Ergo videtur quod baptizati a Joanne, non debuerint baptizari baptismo Christi.

2. Præterea, Apostoli fuerunt baptizati baptismo Joannis; fuerunt enim quidam eorum discipuli Joannis, ut patet Joan. 1. Sed Apostoli non videntur esse baptizati baptismo Christi; dicitur enim Joan. 4, quod Jesus non baptizabat, sed discipuli ejus. Ergo videtur quod baptizati baptismo Joannis non erant baptizandi baptismo Christi.

3. Præterea, minor est qui baptizatur, quam qui baptizat. Sed ipse Joannes non legitur baptizatus baptismo Christi. Ergo multo minus illi, qui a Joanne baptizabantur, indigent baptismo Christi.

4. Præterea, Actor. 19 dicitur, quod Paulus invenit quosdam de discipulis, dixitque ad eos: Si Spiritum Sanctum accepistis credentes. At illi dixerunt ad eum: Sed neque si Spiritus Sanctus est, audivimus. Ille vero ait: In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Joannis baptismo. Et sequitur quod baptizati sunt iterum in nomine Domini nostri Jesu Christi. Sic ergo videtur quod quia esse Spiritum Sanctum nesciebant, oportuit eos iterum baptizari, sicut Hieronymus dicit super Joel. 1, et in epistola de viro unius uxoris; et Ambrosius, in libro de Spiritu Sancto. Sed quidam fuerunt baptizati baptismo Joannis, qui habebant plenam notitiam Trinitatis. Ergo non erant baptizandi iterum baptismo Christi.

5. Præterea, Rom. 10, super illud: Hoc est verbum fidei quod prædicamus, dicit gloss. Augustini: Unde est ista tanta virtus aquæ, ut corpus tangat, et cor abluat, nisi faciente Verbo, non quia dicitur, sed quia creditur? Ex quo patet, quod virtus baptismi dependet ex fide. Sed forma baptismi Joannis significavit fidem Christi, in qua nos baptizamur; dicit

¹ C. 2, non multum remote a fl., t. 6.

² Lib. 4, c. 3, circa pr., t. 2.

³ Est gloss. Aug., tract. 80 in Joann., a med. illius, t. 9.

enim Paulus, Actorum 19: Joannes baptizabat baptismo penitentiae populum, dicens, in eum qui venturus est post ipsum, ut crederent, hoc est in Jesum. Ergo videtur quod non oportebat baptizatos baptismo Joannis, iterum baptizari baptismo Christi.

Sed contra est quod Augustinus dicit super Joannem 1: Qui baptizati sunt baptismo Joannis, oportebat ut baptizarentur baptismo Christi.

Respondet dicendum, quod secundum opinionem Magistri, in 2 distinct., 4 Sentent., illi, qui baptizati sunt a Joanne, nescientes Spiritum Sanctum esse, ac spem ponentes in illius baptismo, postea baptizati sunt baptismo Christi. Illi vero, qui spem non posuerunt in baptismo Joannis, et Patrem, et Filium, et Spiritum Sanctum credebant, non fuerunt postea baptizati, sed impositione manuum ab Apostolis super eos facta, Spiritum Sanctum receperunt. Et hoc quidem verum est, quantum ad primam partem, quod multis auctoritatibus confirmatur.

Sed quantum ad secundam partem est penitus irrationabile quod dicitur. Primo quidem, quia baptismus Joannis neque gratiam conferebat, neque characterem imprimebat, sed erat solum in aqua, ut ipsemet dicit Matth. 3. Unde baptizatis fides vel spes quam habebant in Christum, non poterat hunc defectum supplere. Secundo, quia quando in sacramento omittitur, quod est de necessitate sacramenti, non solum oportet suppleri quod fuerat omissum, sed oportet totaliter innovari. Est autem de necessitate baptismi Christi, quod fiat non solum in aqua, sed etiam in Spiritu Sancto, secundum illud Joannis tertio: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei. Unde illis qui tantum in aqua baptizati erant baptismo Joannis, non solum erat supplendum quod deerat (ut, scilicet, daretur eis Spiritus Sanctus per impositionem manuum), sed erant iterato totaliter baptizandi in aqua et Spiritu.

Ad primum ergo dicendum, quod, sicut Augustinus dicit super Joannem², ideo post Joannem baptizatum est, quia non dabat baptismum Christi, sed suum; quod autem dabatur a Petro, et si quod datum est a Juda, Christi erat. Et ideo si quos baptizavit Judas, non sunt ite-

¹ Tract. 5 in Joann., inter prin. et med., tom. 9.

² Tract. 5 in Joann., inter prin. et med., t. 9.

rum baptizandi; baptisma enim tale est, qualis est ille in cujus potestate datur, non qualis ille cujus ministerio datur. Et inde est etiam quod baptizati a Philippo diacono, qui baptismum Christi dabat, non sunt iterum baptizati, sed acceperunt manus impositionem per Apostolos, sicut baptizati per sacerdotes confirmantur per Episcopos.

Ad secundum dicendum, quod sicut Augustinus dicit ad Seleucianum¹, intelligimus discipulos Christi fuisse baptizatos, sive baptismum Joannis (sicut nonnulli arbitrantur), sive, quod magis credibile est, baptismum Christi; neque enim ministerio baptizandi defuit, ut haberet baptizatos seruos, per quos ceteros baptizaret, qui non defuit memorabilis illius humilitatis ministerio, quando eis pedes lavit.

Ad tertium dicendum, quod sicut Chrysostomus dicit super Matt. 2, per hoc quod Christus Joanni dicit: Ego a te debeo baptizari, respondit: Sine modo; ostenditur quod postea Christus baptizavit Joannem. Et hoc dicit in quibusdam libris apocryphis manifeste scriptum esse. Certum tamen est, ut Hieronymus dicit super Matth., quod sicut Christus fuit baptizatus in aqua a Joanne, ita Joannes a Christo erat in Spiritu baptizandus.

Ad quartum dicendum, quod non est tota causa quare illi fuerunt baptizati post baptismum Joannis, quia Spiritum Sanctum non cognoverant, sed quia non erant baptismo Christi baptizati.

Ad quintum dicendum, quod, sicut dicit Augustinus contra Faustum, sacramenta nostra sunt signa presentis gratiæ; sacramenta vero veteris legis fuerunt signa gratiæ futuræ. Unde, ex hoc ipso quod Joannes baptizavit in nomine venturi, datur intelligi quod non dabat baptismum Christi, qui est sacramentum novæ legis.

DISPUTATIO XXV,

In quinque sectiones distributa.

DE BAPTISMO JOANNIS.

Disputatio hæc posset in materiam de sacramento baptismi rejici, quoniam collato inter se Christi Joannisque baptismo, utriusque ratio melius dignosci posset; tamen

¹ Epist. 108, a med., t. 2.

² Hom. 4 in Matth., in op. Imper., sup. illud, Sine modo, t. 6.

tum propter D. Thomam, tum propter rationem quæ ipsum movit, scilicet, ut commodius mysterium baptismatis Christi explicemus, hoc loco expedienda est. Primum igitur naturam, causas, effectusque hujus baptismi explicabimus; deinde cum Christi baptismate illud breviter conferemus.

SECTIO I.

An baptismus Joannis essentialiter consistit ex aliqua materia et forma.

1. Quoniam ex omnibus Evangelis constat Joannem baptizasse, et in Actis Apostolorum sæpe etiam fit mentio baptismatis Joannis, ideo suppono illud revera extitisse, et inquiri quid fuerit. Potest autem ejus essentia dupliciter explicari. Primo, per partes physicas, illiusve similes, materiam scilicet et formam, vel per principia metaphysica, genus scilicet et differentiam; hoc posteriori modo explicabitur postea declarando an ille baptismus sacramentum fuerit, quod nunc intelligi non potest, donec effectus et institutio illius baptismatis intelligatur. Priori igitur modo nunc tractanda res est.

2. Materia remota baptismi Joannis, aqua naturalis. — Principio igitur certa fide constat, quasi materiam remotam baptismatis Joannis fuisse aquam naturalem. Nam, ut constat Matth. 3, et Mar. 1, Joannes in Jordane baptizabat aqua ipsius fluminis, quæ naturalis erat; et Joann. 3 dicitur: Erat Joannes in Enon baptizans juxta Salim, quia aquæ multæ erant ibi. Aquæ autem simpliciter dictæ naturales aquas significant. Unde Act. 1 dixit Christus: Joannes quidem baptizavit aqua, quod ipsemet Joannes testatus fuerat, Matt. et Luc. 3, et Marc. ac Joan. 1, dicens: Ego baptizo in aqua. Secundo, certum item est, quasi materiam proximam, vel essentiam illius baptismatis constituisse in ipso usu, ut nomen ipsum baptismi præ se fert, et in his duobus absque ulla controversia habuit similitudinem ille baptismus cum baptismo a Christo instituto, et hoc sensu dixit Tertull., lib. de Bapt., c. 4: Nec quicquam refert inter eos quos Joannes in Jordane, et Petrus in Tyberi tinxit, scilicet, quoad similitudinem materiæ. Tractat enim ibi de similitudine quæ est inter naturales aquas, propter quam quælibet ad baptismum conficiendum sufficit. Difficultas ergo superest, an totus ritus et essentia illius ceremoniæ posita fuerit in sola externa ablutione aquæ, vel illa sola fuerit